

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:

miesięcznie 2 korony;

z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 60 halercy;

na prowincji:

a jednorazową przysyłką:

a dwurazową przysyłką:

rocznie . . . 30 K — h . . . 36 K — h

kwartalnie . . . 7 . 50 . . . 9 . 50

miesięcznie . . . 2 . 50 . . . 3 . 50

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 ten. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Adres „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjański 1. 7.
Telefonu Nr. 151.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitiowy albo jego miejsce 20 halercy
Za jeden wiersz petitiowy w rubryce Nadesłane 40 halercy
Drobne ogłoszenia po 3 halercy na słowo. — Najmniejsze ogłoszenie 30 halercy.

Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po Kronice na jeden wiersz petitiowy 60 halercy

Numer pojedynczy:

we Lwowie: . . . 3 halercy . . . 10 halercy
poza Lwów: . . . 4 halercy . . . 5 halercy

Przesilenie węgierskie.

Lwów 31 marca.

Przesilenie węgierskie nie utraciło swego ostrego charakteru i jak się zdaje, nie szybko się zakończy. Z jednej strony korona nie może się zgodzić na daleko idące żądania w sprawach wojskowych, jakkolwiek widocznie nie brak jej dobrej woli, ażeby umożliwić wyszukanie pośredniej drogi; z drugiej strony, niejednoznaczność opozycji zbyt zagłębła, aby się w swych obietnicach wobec wyborców, by mogły znacznie zmodyfikować swe postulaty.

Sprawa przesilenia węgierskiego zajmuje nas z podwójnego stanowiska: państwowo-ekonomicznego i narodowego. Stanowisko nasze w pierwszym kierunku zaznaczył jasno i dobitnie wiceprezes Koła polskiego przy sprawie wniosku Derschaty, a mowę jego, mającą zasadnicze znaczenie, podamy w dalszym brzmieniu dlatego głównie, że pewne pisma z powodów partyjnych, lub osobistych, zupełnie fałszywie ją przedstawiały.

Pod względem narodowym zaś stanowisko nasze jest zupełnie jasne i naturalne: my, którzy walczymy o nasze prawa, których przemocą pozbawieni zostaliśmy, nie możemy nie sympatyzować z energiczną walką, jaką prowadzą Węgrzy w obronie swych praw. Dowody tej sympatii naszej znajdują się w historii ostatniej węgierskiej walki o niepodległość, w serdecznych związkach, jakie nas wówczas z Węgrami łączyły. Ale sympatie, jakie mamy dla narodowego ruchu węgierskiego, nie są dziś wolne od zastrzeżeń. W r. 1849 przelewaliśmy na ziemi węgierskiej krew naszą w przekonaniu, że jest ona posiewem wolności i swobody; że Węgrzy sami wolni i silni staną na straży ideałów, którym my zawsze służyliśmy. Niestety! Nadzieje te okazały się w znacznej mierze zawodne! Węgrzy w polityce okazali się zimnymi rachmistrzami i w chwili, kiedy głos ich zawążył na szali wewnętrznych stosunków austro-węgierskich, oddali Słowian austriackich z zimną krwią na pastwę centralizmu wiedeńskiego, ze związaniem rękami, a za to uzyskali od Niemców przyzwolenie na madyaryzację Słowian, mieszkających w krajach Korony św. Stefana, na odwiecznej swych ojców ziemi. Sami oni przyłożyli rękę do tego, ażeby z Austro-Węgier zrobić państwo niemiecko-madziarskie, ze szkodą wszystkim Słowian — no i ze szkodą swoją własną.

To też, jak długo ciężka i dokuczliwa dłoń madyarska ciąży na Słowianach węgierskich, jak długo wolność i swoboda służyć będą w Węgrzech tylko tym, którzy się przyznają do obcej narodowości, stając się rene-gatami we własnym narodzie, tak długo, „najwyższe prawo” węgierskie będzie równocześnie „największym bezprawiem”. Tego faktu z oka spuszczać nam nie wolno i dlatego sympatie nasze wobec narodowego ruchu węgierskiego muszą być miarkowane względem na miliony Słowian, których los w przyszłości tylko pogorszyć się może. Węgrzy zaś powinni o tem pamiętać, że na fundamencie ucisku i bezprawia trwała budowa państwa wzniesie się nie może.

Z targów pieniężnych.

Wiedeń 29 marca.

(Wciąż przesilenie na Węgrzech. — Sprawa emisji nowych losów. — Opozycja ministra finansów w tej sprawie, tudzież w sprawie projektowanej pożyczki na telefony. — Traktat handlowy między Austrią a Abisynją.)

(fr.) Przesilenie węgierskie ciąży wciąż jak zmora nad tutejszym targiem pieniężnym i ze względu na swą przewlekłość, w skutkach swych daje się coraz bardziej odczuwać. Do tej pory pewną przeciwwagę temu niekorzystnemu oddziaływaniu przesilenia węgierskiego na stosunki giełdowe, stanowiły przynajmniej ogłoszane w odstępach co kilka dni bilanse banków wiedeńskich za rok ubiegły, na ogół biorąc wcale korzystne, bo wykazujące nieco wyższe dochody i pozwalające w niejednym wypadku na podwyższenie dywidendy. Skończyła się jednak i ta chwilowa podnieta, wszystkie wielkie banki załatwiły się już ze swymi bilansami — a sprawa węgierska pozostała wciąż w tem chorobliwym stadium. Niektórzy fabrykanci austriaccy grożą — niewiadomo tylko czy na serio — że przeniosą się na Węgry i tam dorobić się będą majątkiem jako pionierzy młodego przemysłu węgierskiego, a prasa wiedeńska notuje skwapliwie te pogłoski i powiększa tylko ogólne zamieszanie i zaniepokojenie. Zano-tować prztem godzi się i to, że nawet akcje przedsiębiorstw należących do kartelu żelaznego, zaczynają odczuwać skutki przesilenia węgierskiego i obniżać się w kursie, jakkolwiek temu kartelowi nie grozi żadne niebezpieczeństwo nawet w tym razie, gdyby istotnie doszło do zupełnego rozdziału cłowego między Austrią a Węgrami. Zauważa się bowiem powodzi się zarówno węgierskim, jak i austriackim przedsiębiorstwom żelaznym na tej spółce, dającej im możność dowolnego eksploatowania ludności, ażeby miały ją zrywać.

Sprawa wypuszczenia nowych losów państwowych po 20 koron na zwiększenie dotacji centralnej komisji dla utrzymywania i zachowania pomników historycznych, którą w sferach giełdowych uważano jako w zasadzie już pomyślnie załatwioną, skutkiem czego podniesiono w górę kurs akcji Ländersbanku jako instytucji, która miała się zająć spieniężeniem tej nowej pożyczki losowej — owoż ta sprawa napotyka na poważne trudności. Mianowicie minister finansów p. Kosel nie chce ani rusz dać się przekonać o użyteczności zaciągnięcia takiej pożyczki i jakkolwiek jeszcze wręcz nie sprzeciwił się postawionemu w tej mierze wnioskowi, ale z tego, że wskazuje, iż państwo ma do dyspozycji liczne źródła dochodów, z których tak niewielki wydatek pokryć się da bez pożyczki, wnosząc można, iż starać się on będzie o to, ażeby zwiększona dotacja państwowa na konserwowanie starożytnych zabytków bez emisji nowych losów — o co właśnie niektórzy spekulantom giełdowym najbardziej się rozchodzi. Rząd kombinuje bowiem całkiem szustnie, że byle zrobić jeden tylko wyłom od zasady, wprowadzonej w r. 1889 przez t. z.: Losspregeßet i zezwolić na emisję 750.000 losów po 20 koron na konserwowanie starych pomników — a zaraz zjawia się dziesiątki innych projektów i wywierany będzie nacisk na rząd i na parlament, aby zezwoliły na dalsze pożyczki losowe, już to celem zakładania sanatorjów dla suchotników, już to na inne cele użyteczności publicznej. Rezultat zaś tego

będzie taki, że targ pieniężny zalany zostanie losami najrozmaitszych kategorii, a kurs renty państwowej pogorszy się i emisja jej będzie w przyszłości o wiele trudniejsza.

Także projektowi zaciągnięcia pożyczki na rozszerzenie sieci telefonów w Austrii, sprzeciwia się minister finansów, co także nie jest po myśli sfer giełdowych. Opór zaś w tej kwestii motywuje p. Kosel następującymi argumentami: Z tym personelem technicznym, zaprawionym do robót około budowy telefonu, jaki rząd ma obecnie do dyspozycji, można wykonać w przeciągu roku nowych robót najwyżej za 4 do 4½ miliona koron, gdyby się zatem pożyczka na inwestycje telefonowe 20 milionów koron, to dopiero za jakich lat pięć możnaby tę sumę wydać w całości. Ależ na to nie potrzeba żadnej pożyczki, gdyż minister godzi się, ażeby na inwestycje telefoniczne brano co roku z zapasów kasowych po 4 miliony koron przez lat pięć, a nie potrzebował kompromitować kredytu państwowego Austrii zaciąganiem tak małej pożyczki.

Ze stolicy Abisynji, Adis-Abeba, nadszedł tu telegram, że w dniu 23 marca członkowie bawiący tam austriackiej misji handlowej zawarli traktat handlowy między Austrią a Abisynją. Dotychczas austriackie wyroby dostawały się do Abisynji za pośrednictwem obcych przedsiębiorstw transportowych, obecnie zaprowadzona będzie bezpośrednia komunikacja handlowa.

Z nad Tamizy.

Londyn, 22 marca.

(Zmiany w gabinecie angielskim. — Nowy gubernator Afryki południowej. — Skandaliczna gospodarka wojskowa. — Kościół polski w Londynie.)

(=) Gabinet zachowawczy Balfoura grozi już resztkami życia, a są wszelkie dane ku temu, że nie doczeka nawet końca obecnej sesji parlamentarnej, której termin upływa w połowie lipca. Pomimo jednak maożących się ciągle oznak bliskiego upadku, takich, jak topniejąca zwolna, ale systematycznie, większość ministerialna i nieustanne porażki przy wyborach uzupełniających, Balfour nie traci fantazji i usiłuje wciąż jeszcze wzmacniać swój gabinet zwolennikami obecnego systemu rządowego. Dzięki temu zaszły w ostatnich czasach w gabinecie angielskim znaczne zmiany. I tak przedwzrostkiem, zajmowane dotąd przez Jerzego Wyndhama stanowisko sekretarza stanu dla Irlandji, objął Walter Hume Long, dawniej minister rolnictwa, a ostatnio prezydent zarządu autonomicznego. Tekę ministra marynarki w spadku po Selborne'ie, który otrzymał gubernatorstwo Afryki południowej, objął lord Cawdor, człowiek, jako osobistość polityczna, mało znany szerszemu światu, a za-służony chyba tylko jako wzorowy administrator wielkiej kolei zachodniej (Great Western Railway). Prezydentem zarządu autonomicznego został Gerald William Balfour, brat premiera, a siostrzeniec Salisbury'ego. Tekę ministra handlu objął hrabia of Salisbury, kuzyn zmarłego premiera, tekę zaś ministra rolnictwa Ailwyn Edward Fellows. Podobno nastąpić ma także zmiana na stanowisku ministra wojny, gdyż zajmujący je obecnie Arnold Forster dyktantem swoim na punkcie spraw wojenowych oburza na siebie najgorętszych nawet przyjaciół osobistych. W razie ustąpienia jego, ministrem wojny zostanie prawdopodobnie Wyndham, któremu Balfour zechce w ten sposób wynagrodzić utratę godności sekretarza dla spraw

irlandzkich. Czy i o ile zmiany te wpłyną na wzmocnienie gasnącego gabinetu Balfoura — rzecz to bardzo wątpliwa. W każdym razie to Balfourowi przysłać trzeba, że o krewniakach swoich zawsze pamięta i w najgorętszych nawet dla siebie opałach trzyma wysoko sztandar nepotyzmu, który jest także jedną z cech jego systemu rządowego. Ostatnie zmiany w gabinecie angielskim świadczą o tem wymownie.

Z innych zmian na wybitnych stanowiskach politycznych imperium wielokrotnie-skiego na szczególniejszą uwagę, obok mianowania lorda Curzona wicekrólem Indji, zasługuje nominacja hrabiego Selborne'a, dotychczasowego ministra marynarki, na gubernatora Afryki południowej. Nominację powitano w całym kraju z żywym uznaniem, a kolonie południowo-afrykańskie, które dzięki niej pozbyły się lorda Milnera, uosabiającego wojnę zaborczą i ruinę materialną, człობitość dla kapitalów żydowsko-niemieckich i niewolnictwo chińskie, mogą sobie zmiany tej szczerze powinszować. Selborne, liczący obecnie lat 56, człowiek wielkiej kultury i wysokiego wyrobienia politycznego, postara się z pewnością naprawić wszystko to złe, które zdziłał przedtem przed nim Milner, ochrzczony słusznym mianem „kata Boerów”; a ponieważ samorząd konstytucyjny zastąpi w Transwaalu samowolę dotychczasową, więc nowa ta organizacja kraju z nominacją Selborne'a na gubernatora, zyskuje podstawę i warunki trwałego, pomyślnego rozwoju. Nepotyzm Balfoura w tym przynajmniej wypadku dobry wydał owoc.

Przy sposobności Transwaalu warto tu wspomnieć o wykryciu skandalicznych oszukaństw w intendencie wojskowej podczas wojny angielsko-boerskiej. Pokazuje się, że okradano skarb wojskowy w sposób, przechodzący wszystkie dotychczas praktykowane. Tak np. pewien dostawca konserw dla wojska sprzedał intendencji miljon puszek z konserwami o zawartości ćwierćfuntovej, zamiast zamówionej i gotówką zapłaconej jednofuntowej. Inny kupiec odkupił jednego dnia od intendenty owoce po 11 szylingów za 100 funtów i zaraz następnego dnia sprzedał ten sam owoc tej samej intendencji po 17 szylingów i 10 pensów. Korpus kawalerji ochotniczej Yeomany wystawił rachunki na kwotę 1,205.000 f. szt., a gdy następnie zażądano od niego kwitów, znalazło się ich tylko na 800.000 f. szt. Podobnych malwersacji wykryto cały szereg, a dzień każdy coraz to nowe rzuca światło na oszukańczą gospodarkę wojskową podczas wojny w Afryce południowej. To dało powód opozycji do gwałtownych ataków na rząd. Minister wojny Forster, interpelowany w tej sprawie w Izbie gmin, starał się zrazu wykręcić się, ale pryncypjnie do muru oświadczył, że złoży niebawem obszernie wyjaśnienia, a równocześnie pociągnie winnych do odpowiedzialności. Wyjaśnień tych oczekują z zaciekawieniem, bo niejasne w tej skandalicznej sprawie stanowisko ministra, dało wszystkim dużo do myślenia.

Kolonja polska nad Tamizą krzta się żywo około ufundowania sobie własnego kościoła, gdyż istniejąca na Patriot Square kaplica, w bardzo skromnym tylko stopniu odpowiada potrzebom polskiego wychodźstwa katolickiego w stolicy angielskiej. Kroki przedwstępne w celu urzeczywistnienia tej zbożnej myśli już zrobione. Arcybiskup Westminsteru, do którego zwrócono się z prośbą o pozwolenie, w specjalnej odezwie pochwalił zamiar zbudowania kościoła dla misji polskiej, a za-

razem potwierdził upoważnienie, dane przez swego poprzednika, do zbierania na ten cel składek. Pokrzepieni moralnie poparciem swej sprawy ze strony arcybiskupa, a zarazem specjalnem błogosławieństwem papie-skim, parafianie polscy przystąpili do zakupu placu na Patriot Square pod budowę kościoła, zaciągawszy na ten cel pożyczkę bankową w kwocie 2100 f. szt. Początek więc zrobiony, chodź teraz o jaknajprzejsze doprowadzenie tak pięknej myśli do końca. Tu jednak zachodzi ta trudność, że kolonja polska w Londynie składa się z ludzi przeważnie ubogich, co może opóźnić na długie lata wykonanie rozpoczętego dzieła. Dlatego też rodacy nasi nad Tamizą zwracają się z prośbą o poparcie ich usiłowań do całego społeczeństwa polskiego, które też z pewnością na prośbę tę głuchem nie pozostanie. Wszelkie, choćby najmniejsze ofiary, przesyłać należy pod adresem: „H. Pace, 23 Old Square, Lincoln's Jun, London. W. C.” Dzieło, do którego stworzenia kolonja polska nad Tamizą z takim przystąpiła zapalem, zbożne jest, piękne i niezbędnie potrzebne. To też do poparcia go nawoływać chyba nie potrzeba.

„Nowoje Wremja” o rosyjskim ministerstwie oświaty.

Organ p. Suworina, który ma w sferach miarodajnych nad Nową dobrą markę, w ten sposób charakteryzuje ministerstwo oświaty w chwili obecnej, gdzie najwyższą instytucją, opiekować się mająca oświatą, nie stoi zupełnie na wysokości zadania. Piszcie on:

„Ministerstwo oświaty wygląda obecnie jakby coś wspaniałego zniszczonego, jakby coś likwidującego interesy. Jedno, co w niem stałe i funkcjonujące, to pobieranie pensji. Kasjerowie rachują, urzędnicy biorą, naród płaci. Uczący się słabo, przestają uczyć się całkowicie. Czegoś podobnego nie było — nigdy, nie tylko w ministerstwie oświaty, ale w żadnym z naszych ministerstw od ich powołania do życia.

Zoieramy owoce lat ubiegłych. Przez lat trzydzieści ministerstwo oświaty nie pozwałało w sprawach oświaty nawet odezwać się ani społeczeństwu, ani nauczycielom, ani rodzicom, ani nawet najuczestniejszemu pedagogom, akademikom, profesorom. Nie pozwalało mieć zdania nawet w sprawie ilości godzin łaciny, lub greki w gimnazjach. Obecnie — żaden ogólny program nie jest wykładany i — ministerstwo milczy jak zakłate. Przez lat trzydzieści w żółtym gmachu u mostu Czernyszewa zasiadali jacyś magowie, nieznający Rosji, nigdy nie pokazujący się w kraju, rozsyłający „okólniki”, nie radzący się z nikim, niczyjego nie słuchający zdania, żadnego głosu nie dopuszczający do siebie. Pychę wyższą ponad wszelką miarę, złuzowała obecnie nadmierna pokora. Pesymizm i sceptycyzm rządzą obecnie tam, gdzie panoszyły się to niedawna optymizm i zadowolenie z siebie.

„Polityka wargnęła do gmachów szkolnych. Sprowadzono cały sztab nauczycieli-Czechów, jako dobrze myślących, jako dalekich od wszelkiego radykalizmu, nihilizmu i innych okropności. Zamiast zwalczać prądę to lub owe, nurtujące młodzież — siłą przekonania, siłą dowodzeń, argumentami naukowymi, powagą moralną, porwano się wszelkie objawy niepożądane — odrąbać! — Rozpoczęła się era nauczyciela-urzędnika, wyzbytego wszelkich idei ogólnie, kosmopolity. I od tej daty rozpoczęło się zatrutowanie naszych szkół. Uczniowie nie wyrzekli się „idei”, lecz zostali bez żadnego zgola kierownictwa, bez

OT-ER.

KTO WINIEN?

POWIEŚĆ.

(Przekład z angielskiego H. C.)

Ralf, zdziwiony i zaciekawiony, spojrział instynktownie w stronę, w którą Robert przestał pozdrowienie i wśród natłoku przechodniów ujrzał na jedno mgnienie oka wytwornie ubraną postać kobietę. To jedno spojrzenie wystarczyło mu, aby się dowiedzieć, kogo Robert witał tak serdecznie, choć i bez tego byłby się domyślił, kto to mógł być taki. Dziwnie wymuszony i jakby złośliwy uśmiech zaigrał na ustach jego, ale tylko przez chwilę. Znikł on równie szybko, jak się pojawił, a zamiast niego ponura chmura zamyślenia pokryła czoło Ralfa. Nie myślał już o podażeniu za swoim przyjacielem; inne myśli go teraz opanały. Stał jeszcze przez chwilę na tem samem miejscu, na którym go Robert zostawił, poczem wniósł się w tłum i razem z nim popłynął.

Powróćmy teraz do Roberta. Rozdzieleny przez tłum od Ralfa, młody adwokat zadowolony był z tego, że tak łatwo i niespodzianie potrafił uwolnić się od natrętnego towarzysza. Chodziło mu teraz o to tylko, aby jaknajprędzej dostać się do biura. Był to jednak trud niemały, bo tłum tamował przechód, tak, że Robert łokciami formalnie mu-

siął się przezeń przebijając. Wreszcie udało mu się dostać do głównych schodów, prowadzących do gmachu, który był jego celem. Znalazłszy się na schodach, Robert zatrzymał się. Było już kwadrans na siódma. Biuro było już niewątpliwie zamknięte. Wprawdzie mr. Phelps, pomocnik Roberta, zwykł był czekać na niego, gdy go w biurze nie było, ale czekanie jego ograniczało się do kilku minut zaledwie po zamknięciu biura, nigdy dłużej. Robert pewnym też był, że biuro zostanie już zamknięte i dlatego zatrzymał się na schodach, w nadziei że Phelps znajduje się prawdopodobnie wśród przechadających się pod gmachem tłumów i gdy go ujrzy, przyjdzie do niego. A Robert chciał dziś koniecznie być jeszcze w biurze, do którego klucz miał zawsze jego pomocnik. Wprawdzie prowadziło do biura jeszcze drugie wejście, ale Robert, nie przypuszczając, że będzie musiał wyjść na miasto, zostawił klucz w domu. To też z uwagą śledził wśród gęstego tłumy, szukając swego pomocnika.

Nagle dostrzegł przesuwającą się zwolna wśród natłoku dobrze znaną, pełną wdzięku postać kobietę, przybraną w gustowny, z lekka tylko kibił jej obcisłający, szary kostium jesienny. Głową jej zdobił szeroki, bogato piórami przybrany kapelusz, od którego na tył spadała ciemna szarfa, odbijająca żywo od gęstych, skromnie, ale z wdziękiem artystycznym uczesanych włosów złotawo-brązowego koloru. Na widok tej postaci rumieniec rozradowania okraślił lica Roberta, ale znikł natychmiast, gdy wpatrzywszy się uważnie

w piękną twarz ukochanej, dostrzegł w niej młody adwokat cień jakby smutku i bólu tajonego. Wydała mu się dziwnie wstrząsana, a cała jej postać, twarz, oczy, ruchy, świadczyły o niezwykłym zdenerwowaniu.

— Ależ to Stella!... — wyszeptał Robert sam do siebie i wpatrzony w narzeczoną, powiewał kapeluszem, starając się w ten sposób zwrócić uwagę jej na siebie. Stella jednak nie zauważyła go. Wówczas Robert, nie zważając na tłumy przechodniów, przyłożył obie dłonie naksztalt tuby do ust i kilkakrotnie zawołał:

— Stello!... Stello!... Miss Hastings!... Ale wśród zgłębku i gwaru ogólnego, głos jego znikł tak, jak znikła szum strumyka wobec huku fal morskich. Robert nie dał jednak za wygraną. W kilku skokach przeszedł schody i znalazłszy się wśród tłumy przechodniów, zaczął sobie siłą torować przejście, pragnąc dostać się do narzeczonej. Leż nie szło to tak łatwo. Co krok napotykał na żywą zaporę, co krok musiał walczyć formalnie z naciskiem tłumy, aby nie dać mu się unieść w stronę przeciwną. Tymczasem narzeczoną oddalała się od niego coraz bardziej. Robert nie spuszczał jej ani chwili z oka i wiedział, że mimo wysiłków z jego strony, przestrzeń między nim a nią, zamiast się zmniejszać, zwiększa się tylko. Porzucił więc zamiar przedostania się do narzeczonej i śledził ją tylko wzrokiem. Była już daleko od niego. Widział jeszcze jej kapelusz, aż wreszcie i ten zniknął wśród morza głów ludzkich.

Robert skierował się teraz z powrotem

w stronę swego biura. Przykrość mu sprawiło, że powracał bez spotkania się z narzeczoną, ale jeszcze większą, gdy przypomniał sobie smutny i jakby przynębiony wyraz jej twarzy. Co było, co mogło być tego powodem? — zapytywał siebie w duchu. Bił się z myślami, ale odpowiedzi na to zapytanie znaleźć nie był w stanie. Może co zaszło niespodzianie i Stella, jak się to już nieraz zdarzało, była u niego w biurze, chcąc się z nim rozmówić? Lecz może się jemu tylko zdawało, że narzeczoną była smutna i przynębiona? Może się pomylił i wziął zniecierpliwienie jej, wywołane tak nieprzyjemnem dla młodej kobiety przedzieraniem się przez ciekawe i natrętne tłumy, za wyraz stanu jej duszy, zasepokonej jakimś nieprzewidywanym wypadkiem?

To ostatnie przypuszczenie wydało się mu najprawdopodobniejsze. Cóż naturalniejszego nad to — tłumaczył sobie — że takiej subtelnej naturze artystycznej, jak Stelli, przykrość musiał sprawiać ten tłum skłębiony, który ją murem — zda się — nieprzebrzytnie otaczał, że drażniły ją i gniewały spojrzenia wyzywające przechodniów, że wreszcie, przyzwyczajona do gładkiego i pełnego ukladności otoczenia, odczuwała w tłumie tymnien-przyjemnie jego bezwzględność i brutalność?

— Ależ tak, — mówił do siebie Robert.

— To tylko niewątpliwie musiało oddziaływać na nią tak deprymująco.

I tak był o trafności swego przypuszczenia przekonany, że cieszył się prawie, iż nie spotkał się z narzeczoną, bo czyż nie uśmiełaby się z jego obaw i zaniepokojenia! A cóż-

by to było dopiero, gdyby dowiedziała się o jego rozpaczliwych wysiłkach, czynionych w celu dostania się do niej! Z drugiej strony, towarzystwo jego byłoby się jej przydało. To też, choć w części był zadowolony, że się nie mógł ze Stellą spotkać, równocześnie także żałował tego. Żał jego zwiększył się, gdy sobie przypomniał, że Stella mu wspominała, iż zaproszona została na szereg koncertów po za Nowy Jork. Dzisiejszego wieczora właśnie miał nastąpić jej wyjazd. Dlatego też zapewne była u niego w biurze, ale go nie zastała. Należało się w każdym razie dowiedzieć o tem.

W tej myśli Robert kilkoma szybkimi ruchami przedostał się przez tłum, przybiegł pospiesznie schody i zapomocą windy dostał się za chwilę na piętro, na którym mieściło się jego biuro. Na korytarzu nie było nikogo, prócz jednego służącego. Do niego więc zwrócił się Robert z zapytaniem, czy nie dowiadywała się o niego jaka dama? Ale służący odpowiedział przecząco.

— A mr. Phelps? — zapytał Robert.

— Dawno wyszedł z biura?

— O, mr. Phelps — brzmiała odpowiedź służącego — wyszedł dziś bardzo wcześnie. Mocno mnie to nawet zdziwiło. Była najwyżej godzina trzecia, a może i wcześniej... Ale, ale — dodał po chwili. — Pytał mnie pan, czy nie było jakiejś damy. Teraz sobie przypominam. Tak, była tu jakaś dama i pytała się o pana. Mr. Phelps wyszedł przed nią, chociaż na pewne tego nie wiem. Może wyszedł dopiero po odwiedzinach tej damy.

(Ciąg dalszy nastąpi).

polecają

KUSZCZAK & ZUBIK

Lwów, plac Halicki 1.

Nowości na sezon bieżący.

Wełny kostiumowe i wizytowe, jedwabie, woale, płótna sukniowe

żadnego autorytetu. Nie pomogły nie konfiskaty książek, zakazy tych lub owych dzieł i utworów, nie pomogło postawienie na indeksie dzieł Dobroslubowa, Pisarewa, Niekrasowa, albowiem idee i poglądy w dziełach tych zawarte, popularyzowały powieści, sztuki teatralne, rozmowy towarzyskie, artykuły w prasie. Nie udało się uskręcić przed młodzieżą szkolną, czem jest kraj.

„Szkoła nasza została w tyle za ruchem społeczno-umysłowym Rosji. Została w tyle o lat trzydziści. Szkoła nasza stanowczo jest zabytkiem — archaizmem. Stoi odosobniona; żadnego nie ma związku, żadnej łączności z narodem, albowiem zatrzymała się na miejscu przed 30 laty i na miejscu tem pozostała.

I oto nastała chwila, że ministerstwo oświaty straciło głowę wobec zagadnień rosyjskiego rozwoju. Uczeń skłonił głowę przed nieuczniem. Proszą o radę. Mądry będzie, kto poradzi co potrafi. Zwalają winę na młodzież szkolną, ale gdy dorosli osłabli, jakże młodzieży nie mieli poczuć wzięwół Rosja nie wie: czy ma śmiać się, czy płakać?”

Mały fejleton.

Na stepach Mandżurji.

Pod takim napisem znajdujemy w *Kurjerze warszawskim* poetyczny obrazek, malujący tęsknotę żołnierza polskiego, wysłanego na pola mandżurskie, do ziemi rodzinnej. Obrazek ten, który wyszedł z pod pióra jednego z lekarzy warszawskich, przydzielonego do armji rosyjskiej na dalekim Wschodzie, przytaczamy poniżej:

Cicho, bez szelestu, przestąpiła próg mego namiotu i siadła na krzewidzi łózka... Chciałem krzyknąć, ale ona, położywszy palec na swoich ustach, ruchem tym nakazała mi milczenie. Posłuszny byłem, jak dziecko. Swoje duże, pełne jakiegoś dziwnego, bezbrzeżnego smutku oczy utkwiła we mnie i zdało mi się, że w tych oczach widzę łzy, te same łzy, które dawały mi tak często... Długimi, cienkimi palcami gładziła moje włosy, i zdało mi się, że od całej jej postaci wiał chłód grobu, który mroził szyczącą wam krew moja. I poddawałem się jej pieśczołom, jak małe, rozkapryszone dziecko, stęsknione do pocałunku matki. Zamykałem oczy i zasypiałem snem ciężkim, nierównym...

I słyszałem we śnie jej głos melodyjny, mówiący mi o tej, która we łzach i smutku mego czeka powrotu, głos, który mi szeptał o pochylonych nad modlitewnikiem cłystych główkach moich cherubinków... Słyszałem wyraźnie świergot ptasząt i szum wiatru ze swoich pól rodzinnych.

Zbudziłem się rano, dziwnie senny i oswiady.

Nazajutrz przyszła znowu. Wyciągnąłem do niej ręce, jak do dobrej i starej znajomej. Uśmiechnęła się smutnie i całą swoją postawą przytuliła się do mnie. „O ty słodka, ty piękna, ty dobra! mów mi znowu dziś o nich, o tych drogich i bliskich, dzisiaj tak dalekich...” I słyszałem znowu, jak zawodziła ona, słyszałem ciche łkanie dzieci, chichot wrogów, świst wiatru, krakanie wron... Zerwałem się jak szalony... przetrąłem oczy: w namiocie byłem tylko ja, a ze mną mój nieodstępny towarzyszy: jakiś bół straszny, piekący, który świderł w mój mózg mi się wbił.

Odtąd przychodziła codziennie: jak cień wlokła się za mną, swoimi długimi cienkimi palcami wpiła się w moje ciało; niby jakiś potwór ohydny, opasywała mnie ramionami swojemi... Widziałem we śnie i na jawie jej smutne, szeroko rozwarłe oczy, słyszałem jej głos zwodniczy... czułem na swoim rozpalonym czole jej oddech zimny, który krew mi mroził.

I bałem się jej i pożałowałem ją zarazem... I żyć już bez niej nie mogłem... a ona stopniowo, nieznacznie, coraz hojniej i hojniej w krew, w mój mózg i w serce wsączała mi jakiś jad dziwny, jakiś smutek, jakas senność i niemoc niepojętą. I piłem te truciznę, którą mi ona pełną garścią podawała, piłem chciwie, jak arab, dżdżu spragniony na pustyni, jak kochanek, ssący słodycz z ust swojej kochanki.

I nie widziałem, że dawna krasa z twarzy mojej odbiegała, że miałem oczy takie duże i smutne, tak głęboko wpadłe, jak ona, że chód mój był cichy i chwiejny, do jej chodu podobny i ręce stały się cienkie i chude, do jej rąk kościstych podobne.

— Boże mój! mój mocny Boże! co się ze mną dzieje?

Szarpanąłem reszka sił więzy, któremi wśród pieśczoł opasała mnie zdradnie... Niestety! wysiłek był to już daremny... Ostatnim błyskiem świadomości rozrzedzić chciałem opasujące mnie zadość ciemności.

— O ty straszna! ty dziwna! ty niebojęta! powiedz mi, kto jesteś?

I usłyszałem jej szepc cichy, jej głos melodyjny:

— Tęsknota...

Wówczas zrozumiałem wszystko.

KRONIKA.

Djarusz lwowski. Piątek, 31 marca. Powszechne wykłady uniwersyteckie: W zakładzie fizycznym uniwersytetu (ul. Długa 8), o godzinie 7½ wieczorem, asyst. uniw. Wł. Złobicki: „Wiek pary i elektryczności” (cz. II, z doświadczeniami).

Teatr miejski: „Ponad siły”, sztuka. Początek o godzinie 7 wieczorem.

W Towarzystwie prawniczym (ul. Kościuszki 1. 18): Posiedzenie członków towarzystwa. Początek o godzinie 7 wieczorem.

W „Domu narodnym”: Koncert towarzysztwa śpiewackiego „Echo”. Początek o godzinie 7½ wieczorem.

Muzeum przemysłowe m. otwarte dla publiczności od godziny 9 rano do 2 popołudniu.

Na placu powystawowym: „Panorama racławicka”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Piątek (31): Balbiny panny,

— Dobromira. — (18): Kyryła arch. Wschód słońca o godzinie 5 minut 48, zachód o godzinie 6 minut 21.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężota: +5° R. Pogoda.

Wiedeń. (Tel. wł.). Wiedeńska stacja meteorologiczna zapowiada na dziś, piątek: w Galicji wschodniej i na Bukowinie: Piękna pogoda, podczas dnia łagodnie; w Galicji zachodniej: Pochmurno i opady, chłodne wiatry, łagodnie.

Mianowania w Towarz. kredytowym ziemskim. Dyrekcja galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego, wprowadzając w życie z dniem 1 marca 1905 nowy etat urzędników, uchwalony przez tegoroczne ogólne zgromadzenie delegatów, zamianowała: w randze I-szej: buchalterem Leona Olszewskiego; wyższymi urzędnikami conceptowymi: Stanisława Stoińskiego i Dr. Artura Wiktora. W randze II-giej wyższymi urzędnikami: Włodzimierza Reindla, Ernesta Kleeborn-Girtlera, Stefana Sadowskiego i Kazimierza Chaberskiego. Urzędnikami w randze III-iej: Józefa Klimkego, Jana Hubla, Michała Paralewicza, Aleksandra Podolskiego, Szeszłego Jelowieckiego i Włodzimierza Miśniakiewicza. W randze IV-iej: Marijana Hołyńskiego, Franciszka Niesiołowskiego, Waleńtego Kruszewskiego, Juliana Wojtowicza Jana Grzywińskiego, Teodora Borkowskiego i Jakóba Kusia. W randze V-tej: Zdzisława Rudnickiego, Gustawa Podlackiego, Bronisława Prokopowicza, Stanisł. Lachowskiego, Tadeusza Łuczkiwicz, Leona Theodorowicza, Stanisława Gorylewicza, Emanuela Kretschmera, Józefa Stobieckiego i Mieczysława Tuckiego. Wreszcie praktykantami gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego: Mieczysława Malinowskiego i Henryka Trzemeskiego.

Z obrony krajowej. Cesarz nadał pułkownikowi Franciszkowi Szulakiewiczowi, komendantowi 20 p. obr. kraj. w Stanisławowie, order żelaznej korony 3 klasy. Kapitan I klasy sztabu generalnego Ferdynand Waschütz, mianowany szefem sztabu generalnego 43 dywizji obr. krajowej we Lwowie.

Posterunek żandarmerji w Hruszowie, pow. jaworowskiego, przeniesiony został do Drohomyśla, położonego w tym samym powiecie.

Szósty zjazd dziennikarzy słowiańskich odbędzie się w Wołosku-Opatji (Abbazi) w dniach 14, 15 i 16 maja. Na miejscu zawiązał się komitet reprezentacji miejskiej, w skład którego wchodzi pp.: adwokat dr. Jan Poszcół, literat Wiktor baron Emili i prof. Juliusz Miran, właściciel realności. Komitet ten zajmie się przygotowaniem mieszkań i ugoszczeniem uczestników zjazdu. Uczestnicy zjazdu winni się zgłaszać pod adresem: p. Franciszek Hovorka, w Pradze, ul. Żytna, nr. 21 najpóźniej do 15 kwietnia. Wpisowe (15 koron) należy nadsyłać pod adresem: p. Józef Kuffner, redaktor *Narodnich Listów* Praga. Posiedzenia wydziału związku dziennikarzy słowiańskich będą się odbywały od 1 kwietnia każdej soboty; będą na nich omawiane sprawy, dotyczące kongresu.

Ks. arcybiskup Bilczewski w Budapeszcie. W czasie dwóch świąt, tj. 25 i 26 marca, bawił ks. arcybiskup Bilczewski wśród robotników polskich w Budapeszcie, dla których właśnie odprawiał misję wielkoposną dwaj polscy księża: ks. Józef Stafiej, proboszcz ze Staromieścia i ks. Stanisław Sopuch T. J. ze Lwowa. Ks. arcybiskup zakończył misję w X dzielnicy, gdzie w sobotę i w niedzielę odprawiono Msze św. w kościółku, użyczonym Polakom przez miasto, przemawiał trzy razy pod gołym niebem wobec kilkusetosobnej rzeszy polskiej i słuchał spowiedzi, a w niedzielę popołudniu rozpoczął przemową misję w Nowym Peszcie. Lud nasz nie posiadał się z radości, widząc polskiego arcybiskupa wśród siebie, witał go i żegnał z nieopisanym zapalem. Węgrzy są bardzo zbudowani miłością, jaką otacza polski arcybiskup swój lud. Arcypasterz odwiedził ks. biskupa Kohla, biskupa tytularnego ks. Varadi'ego i proboszczów tych dzielnic, w których odprawiają się misje dla Polaków.

Prosto po nauce w Nowym Peszcie, udał się ks. arcybiskup na dworzec centralny, skąd o godzinie 7 wieczorem w towarzyszy swego sekretarza, ks. Warszylewicza, odjechał na Rękę do Rzymu.

Lwowska ochotnicza straż ogniowa „Sokół”, która zawsze niesie doraźną pomoc w nieszczęściu mieszkankom Lwowa, jakoteż zamiejscowym, pragnąc przyczynić się do przysporzenia funduszu budowy własnego gmachu, urządza przedstawienie amatorskie w niedzielę, dnia 2 kwietnia rb., w wielkiej sali „Gwiazdy”, pt. „Karpacze Górale”, obraz dramatyczny w 3 aktach Józefa Korzeniowskiego, z taskawym współudziałem pani Sumperowej, artystki dram., oraz rytmizowanych sił amatorskich. Nie wątpimy, że przedstawienie to będzie dowodem wielkiego zainteresowania się naszych mieszkańców, którzy chętnie popieszą, by zapewnić salę jak najliczniej, aby tem samem dać dowód, że postrafać cenę i popierać cel tak wzniosły i szlachetny!

Koncert „Echa”, zapowiedziany na piątek 31 marca b. r., odbędzie się w środę 5 kwietnia w sali Domu Narodnego.

Samobójstwo. Wczoraj po godz. 8 wieczorem kilku uczniów gimnazjalnych, wracających ze spaceru ul. Pelczyńskiej, usłyszało plusk wody w stawie, a po chwili krzyk, który powtórzył się dwukrotnie w pobliżu tamy, stanowiącej brzeg zasypanej części stawu. Ponieważ w pływalni nie ma nikogo, pobiegli studenci do sąsiednich domów i przynieśli żerdzie, chcąc podać je tonącemu, lecz po nim już nie było ani śladu.

Na tamie leżała czapka barankowa i palto zimowe, z przyczepioną do niego kartką, na której znajdowały się ółwktem napisane trzy słowa: „Bukaczowce, doktor kolejowy”.

Zawiadomiona o wypadku policja rozpoczęła natychmiast przy pomocy miejskiej straży pożarnej poszukiwania za ciepłem, które jednak pozostały bez skutku. Przerwano je o godz. w pół do 11 w nocy.

Napad na starostę. Ze Starego Sambora donoszą, że tymi dniami jakiś złoczyńca z zemsty osobistej napadł na starostę Ricci'ego i uderzył go tak silnie po głowie drągami, że o mało nie pozabawił go przytomności. Napad ten dokonany został w następujących warunkach: Z Sambora odjeżdżał inspektor szkolny p. Piotrowski, nauczyciele urządzili więc dla

niego bankiet pożegnalny. Na bankiet ten zaproszony był także starosta Ricci. Po bankiecie, gdy starosta wracał do domu i szedł z burmistrzem Rohodą, ktoś zaczajony w nowobudującym się domu, wyskoczył nagle i uderzył starostę po głowie. Obecność burmistrza spowodowała lotra tak, że ciou nie powtórzył i czempredzej uciekł.

Zajście podczas pogrzebu. Oredownik donosi: „Niemila scena zaszła w sobotę na kaponierze, przy odprowadzeniu zwłok s. p. Czorby. Tłumy publiczności zaległy cały plac na kaponierze i tramwaje nie mogły przejeżdżać. Mimo to obecny komisarz policynj wyzwał energicznie woźnicę pierwszego wozu elektrycznego, aby jechał; ks. prałat Lewicki zaś stał przed wozem i doniosłym głosem jako i świecą nakazywał, żeby tramwaj nie ruszał z miejsca. Między ks. prałatem a komisarzem wynikła ostra wymiana słów. Skończyło się na tem, że tramwaje nie ruszyły z miejsca, aż się publiczności nie rozeszła. Scena ta zrobiła bardzo przykre wrażenie. Gdy wojsko kolumnami maszeruje, albo czasami zalega cały plac Wilhelmowski, policja nie jest nigdy w kłopotcie i zatrzymuje tramwaje na 10 minut, a czasem całą godzinę.

Poznańskie pisma niemieckie wyzyskują to zajście, aby napaść na Polaków i religję katolicką. *Posener Zeitung* domaga się zakazu podobnych ceremonij żałobnych na publicznych drogach. *Posener Tageblatt* oświadcza, że księża polsko-katolicy powinni byli nie dopuścić do podobnego zajścia, a policja powinna podobnym demonstrantom przeszkodzić, choćby nawet uciec się miała do aresztowania.

Wypadek artysty. Z Warszawy donoszą, P. Hilary Dylliński, artysta opery, uległ onegdaj przykreemu wypadkowi. Po przedstawieniu „Halki” przy rozcharakteryzowaniu się p. Dylliński obmywał sobie twarz eterem. Wskutek nieostrożnego zbliżenia się do ognia, buchnął płomień i objął twarz artysty. Pomocy udzielił śpiewakowi dr. Woźnicki, lekarz teatralny. Artysta uległ boleśnym oparzeniom twarzy.

Kościół katolicki w Rosji. W Rzymie oczekują przybycia ks. arcybiskupa mohilowskiego, hr. Szembeka, metropolity kościołów katolickich w Rosji, który z polecenia cara, a imieniem biskupów katolickich z Królestwa i Rosji ma przedstawić Ojcu św. pewne reformy, w sprawie uregulowania stosunku biskupów katolickich do Watykanu oraz w sprawie zapewnienia Kościołowi katolickiemu w Rosji większej swobody. Reformy te opracowali biskupi katolicy z inicjatywy cara, który przed dwoma miesiącami zaprosił ich do swej rezydencji i wyraził życzenie, aby mu przedstawili wszystkie reformy, jakie uważają za potrzebne celem zapewnienia większej swobody Kościołowi katolickiemu w Królestwie i w Rosji. Biskupi memorial ten opracowali i wręczyli go carowi. Dziś rozpatruje go rząd rosyjski, a ks. arcyb. hr. Szembek jedzie do Rzymu, aby zapoznać Ojca św. z życzeniami, zawartymi w memorialu. Dzienniki włoskie donoszą o przybyciu do Rzymu hr. Szembeka, pisząc, iż wizyta jego nie odniesie skutku, gdyż rząd rosyjski wcale nie ma zamiaru przyznawania jakichś reform Kościołowi katolickiemu, a udaje tylko, że chce coś zrobić celem uspokojenia Polaków.

Cofnięcie pensji. Papież pozbawił kardynała Rampollę pensji kardynalskiej, wynoszącej 24.000 lirów, ponieważ Rampolla pobiera już 30.000 lirów pensji, jako przeor zakonu Maltańskiego.

Z raportów Kuropatnika. W Moskwie ubiega następująca anegdota: Kuropatkin po klęsce telegrafuje do cara: Generał Oku błot miena z odnogo boku, Admirał Togo, Z drugiego, A Kuroki Na wie boki. Nie ślwieju znał, Kak wojewal, Car zaś na ten telegram odpowiedział: Ty nie znajesz kak? Ach ty durak, Bierl uroki (lekcie) U generała Kuroki.

Z kraju.

Lubaczów. (Obywatelstwo honorowe). Tu-tejsza raga gminna zamianowała p. Józefa Kapkę swoim obywatelom honorowym w uznaniu zasług, które on jako notariusz, a zarazem burmistrz, położył około rozwoju i podniesienia miasta.

* Dr. Robert Quest, b. asystent kliniki chorób dziecięcych w uniwersytecie wrocławskim, b. sekundariusz szpitala św. Anny dla dzieci w Gracu, osiadł we Lwowie i ordynuje od 4 kwietnia, plac Bernardyński 1. 2, od godziny 3—5 popołudniu. 374.

* Operator dr. Zenon Leńko, mieszka obecnie przy ul. Bielowskiego 1. 6 (róg ulicy Sienkiewicza, dawniej Krętej) naprzeciw tylniej bramy paśażu Mikolasza.

• Uciecienie chorób piersiowych w pierwszym stopniu sprowadza zalecany przez najwybitniejszych lekarzy Sirolin, który nawet w poważniejszych wypadkach rozwinętej już choroby powoduje znaczne polepszenie. Sirolin zazywają dorośli i dzieci chętnie z powodu przyjemnego zapachu i smaku, a dodatek należy, że nie obciąża on żołądka, jak kreozot i jego preparaty. Przeciwnie już po krótkim używaniu następuje polepszenie apetytu, odżywianie się i znikanie objawów płucnych.

• IX. zebranie naukowo-literackie członków lwowskiego oddziału Tow. Petagog. odbędzie się w sobotę dnia 1 kwietnia b. r. o godz. 7 wieczorem w szkole im. kr. Jądwi. Przemawiać będą: P. Ziulińska Barbara: „O ódrogach freblowskich u nas i zagranicą”. P. Popowicz Bolesław: „Palcacy na Śląsku”. P. Smulikowski Julian: „O Kasprowiczu”.

• Z „Sokoła” (maciera). Rozpoczęcie twiężeń białozłazki strzeleckiego oddziału b. r. 2 kwietnia b. r. o godzinie 3 popołudniu na boisku przy ulicy Łyczakowskiej. W razie niepogody w górnej sali „Sokoła”.

• Stowarzyszenie kupców i młodzieży handlowej zaprasza swych członków na mające się odbyć przedwyborcze walne zgromadzenie w dniu 2-go kwietnia b. r. we własnym lokalu ulica Czarneckiego 1. 1.

• Składki na cele użyteczności publicznej lub narodowej.

Na przytulisko Brata Alberta, złożyli p. F. H. 10 kor.

Na dom akademicki, złożyła p. A. Łucka ze Stanisławowa 2 kor.

Dla nieuleczalnie chorej służącej, złożyli w dalszym ciągu p. A. 50 hal.

Czas odnowić przedpłatę na

Dziennik Polski

który wychodzi 2 razy dziennie o godz. ½ 8 rano i o 5 popoł.

PRENUMERATA za dwa wydania dziennie wynosi miesięcznie:

we Lwowie 2 korony (za dwurazową dostawę do domu dopłaca się 60 hal.)

na prowincji 2 kor. 50 hal. (z dwurazową przesyłką 3 kor.).

Przy *Dzienniku Polskim* prenumerować można

+ BLUSZCZ +

najlepsze pismo ilutr. dla kobiet, z dodatkami mod najświeższych i tablic krojów.

BLUSZCZ kosztuje kwartalnie:

we Lwowie 3 korony

na prowincji 4 kor. 50 hal.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertoar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w piątek, „Ponad siły”, sztuka w 2 cześciach, a 6 odsłonach Bjoernsona. Bjoernsona.

Jutro w sobotę, „Matężństwo na żart” („Die Juxheirat”), operetka w 3 aktach Franciszka Lehára.

W niedzielę, popołudniu o godzinie 3½ „Druciarz”, operetka w 3 aktach Franciszka Lehára. — Wieczorem o godzinie 7 „Jola”, dramat w 4 aktach z czasów średniowiecza, napisał Jerzy Żuławski.

W poniedziałek, „Matężństwo na żart”, operetka.

Jontek wileński. W tych dniach zmarł w Wilnie, w 81 roku życia, zasłużony w dziejach opery wileńskiej i ostatni jej przedstawiciel, tenorzysta, śp. Piotr Zeligier. Z pochodzenia Galicjanin, urodził się w Stanisławowie, Zeligier kształcił się w sztuce śpiewaczej we Lwowie i tu też rozpoczął karierę artystyczną. Śpiewał następnie w Kamieńcu Podolskim, Żytomierzu i Warszawie, a z końcem r. 1854 przeniósł się do Wilna. Były to czasy Moniuszki, Syrokomli, Odyńca, pierwszych powieści Kraskiewskiego, Korzeniowskiego, czasy „Obrazów litewskich”, Chodźki i „Albumu Wileńskiego” Wilczyńskiego... Było życie, kwitła literatura, sztuka. Scenę swą kochał Wilnianie, jak obecnie tęsknią do jej powrotu. Zeligier zajął na niej odrazu stanowisko pierwszorzędne i pozostał jej wiernym aż do końca, tj. do jej zamknięcia w r. 1863. W czasie tym odtworzył takich 20 partij operowych, ale jedna z nich szczególnie trwale przyległa do jego nazwiska, jedyną mu miano „Jontka wileńskiego”. W partii tej, z „Halki” Moniuszki, był podobno niezrównany. Ostatnie lat 40 spędził w zaciszu domowym, przy boku córki. Zmarł na zapalenie płuc. Wraz z nim szedł do grobu ostatni przedstawiciel męski szynnej niegdyś opery wileńskiej. Oprócz niego żyje jeszcze w Warszawie Rostkowski, jedyna stała wykonawczyni partij tytułowej w „Halce”. Nikt już więcej z dawniej opery wileńskiej przy życiu nie został, a z sił dramatycznych żyje jeszcze w Warszawie Bolesław Leszczyński.

Rada miasta Lwowa. Lwów 31 marca.

Konceptowi urzędnicy magistratu. — Stanowiska dla przekupni owoców. — Mianowania.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, poruszył r. Le w i c k i w nagłym wniosku sprawę etatu koncept. urzędników magistratu. Ich obecna organizacja, przeprowadzona jeszcze w roku 1885, wcale już nie odpowiada dzisiejszym stosunkom, wynikającym ze znacznego rozwoju miasta, oraz wzrostu agend magistratu. W 1896 r. wystano nawet specjalną komisję dla zbadania organizacji magistratów większych miast monarchji i na podstawie sprawozdania tej komisji, opracował magistrat na 40 posiedzeniach projekt nowej organizacji magistratu i urzędów miejskich. Nad elaboratem tym obradowała komisja organizacyjna z rady miejskiej, wreszcie sprawa poszła w zapomnienie. Obecny etat urzędników konceptowych magistratu, zorganizowany po raz ostatni przed 20 laty, liczy 47 osób. Siły te nie wystarczają, czego dowodem to, że we wszystkich biurach pracuje w koncepcie 22 urzędników manipulacyjnych i 30 dietariuszy. Od r. 1885 liczba ekshibitów wzrosła z 56.000 do 136.000 w roku 1904, i wobec tego, wniosek magistratu z r. 1902 o pomnożenie statutu konceptowego o 14 posad, a mianowicie o 1 posadę radcy, 4 sekretarzy, 3 komisarzy i 6 konceptistów, zasługuje na zupełne uwzględnienie.

Pomimo, że ówczesna rada m. wniosła ten magistratu przyjęła przychylnie, sprawa ugrzęzła, gdyż akty zostały gdzieś zamknięte na klucz. Wobec tego stawia mowca następującą rezolucję:

Poleca się magistratowi, aby nie uwalniając pracem, zmierzającym do reorganizacji wszystkich urzędów miejskich, przedłożył niezwłocznie wniosek pomnożenia etatu konceptowego, odpowiednio do obecnych potrzeb szybkiego i dobrego urzędowania.

Wiceprezydent Michalski w odpowiedzi oświadcza, że sprawy tej nie zna, natomiast zaraz jutro każe akta owe odszukać, uwolnić z pod klucza i wyda magistratowi odpowiednie polecenie.

Nadspodziewanie, jednym tylko powyższym wnioskiem r. Lewickiego, wyczerpał się repertuar nagłych wniosków, stanowiących zwykłe balast posiedzeń rady, że wiceprezydent Michalski przystąpić mógł zaraz do porządku dziennego. Jego punkt pierwszy,

stanowiła sprawa stałych stanowisk dla ulicznych przekupni owoców, nie wyczerpana jeszcze na poprzednim posiedzeniu.

Przedewszystkiem zabrał w niej głos r. Rewakowicz, który otwarcie wystąpił przeciw folgowaniu wyrybkom i pretensjom towarzystwa drobnych kupców i handlarzy. Panowie ci, mniając oszczerstwami na najmniejszych urzędników miejskich, paraliżują ich działalność. Nie chcą oni wydzierżawiania stanowisk w drodze licytacji, ale wedle taksy. Byłoby to tolerowaniem protekcyjnego systemu, gdyż jedynie przetarg licytacyjny jest właściwą drogą oceny, ile jakie stanowisko jest warte. Twierdzenia, że nasi przekupnie są biedni, generalizować nie można. Znam fakt — mówił mowca — że córka przekupki, sprzedającej na rynku surowy barszcz, wiozła swą córkę do ślubu w kwiatami ozdobionym powozie, którego stanget miał biczysko ubrane tuberozami. W tym karawale, ci sami „biedni” przekupnie urządzili bal, na który i mnie zaprosili biletem o złoconych brzegach. Porządek zabawy opiewał: „tańce i tak dalej.” Ja ułakłem się właśnie tego „i tak dalej” i dlatego tańczyć na balów nie poszedłem. (Ogromna wesołość). Jeśli więc stać naszych przekupniów na bale, nie można mówić o ogólnej wśród nich nędzy. Zresztą, najwymowniej świadczą o tej sprawie dotychczasowe cyfry. 57 stanowisk, wynajętych przekupniom wedle normalnej taksy, dałyby miastu dochód roczny w kwocie 1098 kor., tymczasem te same stanowiska, wydzierżawione w roku przeszłym w drodze licytacji, przyniosły 7503 kor. dochodu, tj. o 6405 kor. więcej.

Po ożywionej dyskusji, w której zabierali głos rr. Hudec, Czarnecki, Lhnałowicz i Platoski, uchwaliła Rada znaczną większość głosów poparty przez r. Rewakowicza wniosek magistratu, sekcji IV i komisji targowej, by 17 stanowisk na rogach ulic i placach i nadal w drodze licytacji było przekupniom wydzierżawianych.

Po załatwieniu jeszcze dwóch spraw administracyjnych mniejszej wagi, zarządził wicepr. Michalski posiedzenie tajne, na którym mianowano komisarzem conceptowym Marijana Gryzieckiego, lekarzem miejskim w IX randze dra Walerjana Frankowskiego, zaś lekarzem miejskim w X randze dra Bolesława Kielanowskiego. Nadto stabilizowano adjuktą wodociągowego p. A. Kotowicza, a konceptistą „extra statum” mianowano praktykanta conceptowego p. Kazimierza Kleczewskiego. (Ref. r. dr. Misiński).

Ponadto nadano 37 stypendyj przeznaczonych dla sierót, po 144 kor. rocznie, z funduszu miejskiego. Otrzymało je 23 uczniów i 14 uczennic miejskich szkół ludowych. (Ref. r. Sklepiński).

Bank parcelacyjny.

Doroczne walne zgromadzenie członków Banku parcelacyjnego odbyło się wczoraj w hali Banku krajowego, przy bardzo licznym udziale członków, a przedewszystkiem włościan.

Obradom przewodniczył prezes rady nadzorczej, dr. J. G. Pawlikowski. — Ponieważ sprawozdanie z czynności rady nadzorczej i dyrekcyj za r. 1904 ogłoszono drukiem, więc zaniechano ich odczytania, a dyr. Ulmer, imieniem komisji rewizyjnej, postawił wniosek udzielenia dyrekcji absolutorjum. Wówczas dr. Rayski, wobec tego, że przy wejściu nie odbierano legitymacyj, ani pełnomocnictw nieobieranych członków od przybywających, zażądał stwierdzenia, czy wszyscy obecni są członkami Banku. Nad sprawą tą wywiązała się dłuższa dyskusja.

W końcu zgodzono się na to, że jeden z członków przedyjmu rozpoczął odczytywać długi spis członków, a obecni, zebrani w jednej części sali, poczęli przy odczytywaniu ich nazwisk, przechodzić na drugą stronę. Trwało to około godzinę, poczem przystąpiono do dyskusji nad sprawozdaniem dyrekcyj.

Sprawozdanie to stwierdza pomyślny rozwój instytucji w roku ubiegłym, zarówno co do samej akcji parcelacyjnej, jak i pod względem finansowym. Po koniec roku 1901 zgłoszono do parcelacji razem 406 majątności, z tego 57 w roku sprawozdawczym. Od chwili założenia banku parcelacyjnego objęto do parcelacji 49 majątności, z czego 9 w roku ubiegłym. Z obszaru objętego do parcelacji rozsprzedano po koniec 1904 roku 15112 mg. 1354 s², za koron 7,204.978-85 z tego na rok sprawozdawczy przypada obszar 3752 mg. 84 s² za 2,177.235-36 kor. Liczba zawartych kontraktów wynosi 2992, z czego na rok 1904 przypada 852. Z 25 ukończonych parcelacji w 19 wypadkach przeprowadzono parcelację częściową, inne 6 parcelacje były całkowite.

Bank z dniem 31 grudnia 1904 liczył 604 członków; w ciągu roku sprawozdawczego przybyło 173. Zdeklarowane udziały wynosiły 151.937-29 kor., wpłacone zaś kor. 133.095-08. W ciągu roku sprawozdawczego wypłacono udziałów na 112-18 kor., wypowiadano zaś 3 na kwotę zdeklarowaną 450 kor., a wpłaconych 319-70 kor. Fundusz rezerwowy wynosił 25.961-20 kor. a fundusz strat 8.291-56 kor., czyli 25-7% udziałów wpłaconych. Suma udziałów wpłaconych łącznie z funduszem rezerwowym i funduszem strat, t. j. kapitał własny banku, wynosił kor. 167.350-84.

Wprowadzony z dniem 1 stycznia z. r. w życie fundusz zaopatrzenia dla urzędników instytucji wynosił 5.517-54 kor. Czysty zysk wynosi 36.877-33 kor. Bilans za rok 1904 zamknięto cyfrą 2.553.749-06 kor.

Dyskusja nad tem sprawozdaniem rozpoczęła się interpelacją p. Leszczyńskiego, jaki obszar z rozparcelowanych majątności wschodniej Galicji przeszedł w ręce włościan narodowości polskiej, a jaki w ręce włościan narodowości ruskiej. Imieniem dyrekcyj oświadczył dyr. dr. Deskur, iż szczegółowymi datami w tym kierunku służyć nie może. Wówczas dr. Próchnicki, opierając się na własnym obliczeniu, stwierdził, że z 8.217 morgów rozparcelowanej ziemi przeszło 72% w ręce Rusinów, a tylko 28% w ręce parcelantów narodowości polskiej. Wobec takiego stanu

Firma odznaczona złotym medalem i krzyżem honorowym na wystawie paryskiej.

Specjalny Magazyn Nowości konfekcji dla Pań

Poleca na sezon wiosenny: modele: Żakiety, Raglany, Hawelki, Płaszcze, Zarzutki demi i gumowe, Kostjomy angielskie i osobne spodnie do bluzek, wielki wybór bluzek jedwabnych, wełnianych i halek. Ceny wprost zachęcająco niskie.

Adolf Czopp

Lwów, plac Kapitulny 3, (naprzeciw kościoła katedralnego).

rzecz stawia wniosek, wzywając radę nadzorczą i dyrekcję banku, aby instytucja nie podejmowała się przeprowadzania parcelacji, przy których nie miałyby pewności, iż przynajmniej połowa parcelantów będzie Polakami.

Wniosek ów wywołał kilkugodzinną dyskusję.

P. Stapiński oświadczył się przeciw wprowadzaniu do instytucji finansowych szowinistycznej polityki narodowościowej i żądał prowadzenia przez bank akcji parcelacyjnej, bez różnicy narodowościowej.

Po przemówieniach pp. Pawłowskiego i dra Próchnickiego, który zwał argumenty swego przeciwnika, zabrał głos dyr. Zgórski i zaznaczywszy na wstępie, iż mówić będzie jako finansista, wyraził przekonanie, że wciągnięcie instytucji finansowej w wir politycznej walki oznacza jej upadek. W wniosku postawionym widzi dążenie do przekształcenia Banku parcelacyjnego w kolonizacyjny, a gdyby to nastąpiło, Bank krajowy, do którego kas wpływałyby również pieniądze Polaków, jak Rusinów, będzie się musiał wstrzymać od udzielania pomocy Bankowi parcelacyjnemu.

Imieniem dyrekcji przemówił następnie dyr. Dr. Deskur, poczem znowu wywiązała się długa, przeszło dwugodzinna dyskusja, nie wychodząca poza ramy teoretycznej dysputy na temat kwestii narodowościowej i wniosku dra Próchnickiego.

Wreszcie około godziny 9 wieczorem przewodniczący stwierdził zakończenie się dyskusji. Ale teraz rozpoczęła się znowu dyskusja formalna w sprawie sposobu głosowania, trwająca blisko godzinę. Zdecydowano się wreszcie głosować imiennie i przystąpiono do głosowania nad wnioskiem p. Stapińskiego o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem dra Próchnickiego. — Głosowało 626 członków. Wniosek przyjęto 411 głosami przeciw 216.

Ogromną większością przeszedł także wniosek następny p. Stapińskiego, wyrażający zupełne zaufanie radzie nadzorczej i dyrekcji za ich stanowisko w kwestii narodowej przy parcelacji. Protest założyło przeciwko temu wnioskowi 71.

Z kolei dokonano wyborów członków rady nadzorczej i komisji rewizyjnej.

Członkami rady nadzorczej wybrani zostali: pp. dr. W. Domaszewski (509), J. Bojko (462), dr. Tad. Sotowij (409) i K. Szczepański (395). Do komisji rewizyjnej wybrani zostali: St. Bal, N. Ulmer i W. Zieliński.

Następnie po sprawozdaniu lustratora Związku towarzystw zarobkowych i gospodarczych, przyjęli wnioski rady nadzorczej co do podziału zysków, oraz uchwalono odrębnie sprawę zmiany statutu do osobnego walnego zgromadzenia.

Po godzinie 3 nad ranem przewodniczący zamknął obrady.

Przyjęcie do szkoły kadeckiej artylerji w Wiedniu.

Z początkiem roku szkolnego 1905/6 będzie do obsadzenia na pierwszym kursie szkoły kadeckiej artylerji w Wiedniu 80 miejsc.

Mogą być przyjęci młodzieńcy w wieku 14 do 17 lat, którzy ukończyli, cztery klasy szkół średnich przynajmniej z dobrym postępem.

Niedostateczny postęp w języku łacińskim lub greckim będzie uwzględniony.

Młodzieńcy, którzy wedle rozporządzenia ministerstwa wyznają i oświadczyli z dnia 26 czerwca 1903 roku l. 22503, otworzony kurs jednoroczny z obowiązkowymi przedmiotami: językiem niemieckim i francuskim, jakoteż algebrą, a połączony ze szkołą wydziałową, przynajmniej z dobrym postępem ukończyli, będą próbnie przypuszczeni do egzaminu wstępnego na pierwszy kurs.

Na drugi kurs może być tylko ten przyjęty, któryby oprócz odpowiedniego wykształcenia, posiadał również znajomość tych przedmiotów wojskowych, które w pierwszym roku już były wykładane.

Przyjęcie na trzeci kurs nie jest dozwolone.

Egzamina wstępne zdaje się w języku niemieckim. Dozwolone jest jednak, dla ułatwienia i okazania swych zdolności i wiadomości, posługiwanie się mową ojczystą.

Kandydaci muszą jednak o tyle językiem niemieckim władać, aby wykłady w tymże języku rozumieć mogli.

Opłata szkolna wynosi: dla synów członków armji czynnej 24 k.; dla synów oficerów rezerwy, nieczynnej obrony krajowej lub oficerów w stanie pozasłużbowym jak również dla synów urzędników dworskich lub cywilnych urzędników (sług) państwowych 160 k.; dla innych zaś osób 300 k. rocznie.

Opłaty za życie (wikt) się nie wymaga. Obniżenie opłaty szkolnej jest tylko wyjątkowo dozwolone: przy stwierdzeniu ubóstwa i przy bardzo dobrych świadectwach postępu.

Termin do wnoszenia tych podań jest dopiero po ukończeniu pierwszego półroczia. Nie wymaga się wcale od rodziców (opiekunów) sprawiania rozmaitych przyborów. Młodzieniec otrzyma w szkole kadeckiej w przeciagu czterech lat wykształcenie odpowiadające studiom wyższej szkoły realnej, jak również wychowanie wojskowe, które mu umożliwi wstąpić jako kadet do artylerji, a później jako oficer uczęszczać do wyższych fachowych zakładów wojskowych.

Podania należy wnieść do 15 sierpnia wprost do komendy szkoły kadeckiej artylerji we Wiedniu X/2.

Blizsze szczegóły jak: uwzględnienie wieku, opłata „szkolnego” w ratach miesięcznych, równoprawienie innych szkół i szczegóły dotyczące egzaminu wstępnego są zawarte w „Warunkach przyjęcia do szkół kadeckich”, które są do nabycia we wszystkich szkołach kadeckich za cenę 40 hal.

Ostatecznie uwiadamia się, że w szkole kadeckiej dla artylerji w Wiedniu udziela się nauki języka polskiego, a dla wychowanków, którym język niemiecki trudności sprawia, dla ułatwienia im w nauce, znajdują się w szko-

le oficerowie, którzy językiem polskim dokładnie władają i którzy wychowankom służą za korepetytorów i wychowawców.

Wojna Japonji z Rosją.

Wojna a biurokracja.

Od pogromu mukdeńskiego, temat ten zajmuje nieustannie prasę rosyjską, która, z małymi wyjątkami, za główną winowajczynię klęsk caratu na teatrze wojny uważa jedynie i wyłącznie — biurokrację rosyjską.

System biurokratyczny naszego zarządu wojskowego, rozwijający się bez wszelkiej kontroli — dowodzi jedno z najpoważniejszych pism moskiewskich — doszedł w ostatnich latach do bajecznych rozmiarów. W gruncie rzeczy sama armja stała na ostatnim planie, na pierwszym zaś planie były tysiące urzędników wojskowych, pobierających znaczne pensje. Dla nich samych istniały wszystkie te niezliczone kancelarie i departamenty; dla nich spayały się wszelkie możliwe oznaczenia, jak z roku obfitości. Zdawało się, że wszystko szło wybornie i na papierze mieliśmy znakomitą i ogromną, dobrze uzbrojoną armję. Na czas pokoju była ona nawet świetna. Lecz oto wybuchła wojna, i wszystko, jakby za dotknięciem różdżki czarodziejskiej zmieniło się. Zdziwiona Rosja dowiadywała się z przerażeniem dziwacznych rzeczy. Trzeba prowadzić wojnę w krajach górzystych, a nie mamy wcale armat górskich. Trzeba wysłać na teatr wojny działa szybkostrzelne, a u nas działa takie są tylko na granicy zachodniej. Trzeba posłać flotę, a okręty okazują się starymi i niezdatnymi do większej podróży itd.

Jednem słowem, nie było ani gotowych wojsk, ani broni, ani zapasów. Rzecz nie do wiary: przygotowywano się do wojny z Japonją, a zapomniano o ufortyfikowaniu Portu Artura. Jeżeli ta twierdza zdołała się tak długo utrzymać, to tylko dlatego, że genialny Kondratienko, wbrew wszelkim przeszkodom, improwizował przeszkody. Kiedy zaś fortyfikacje zostały urządzone, to trzeba było wziąć dział z okrętów, gdyż innych nie było.

Gdyby nie wybuchła obecna wojna, Rosja długo jeszcze byłaby pozostawała w takim stanie załepienia. Lecz — niestety! — szereg naszych klęsk na teatrze wojny raz jeszcze świadczy o tem, że historyczne prawo odwetu istnieje nie tylko dla pojedynczych osób, ale i dla całych narodów. W swoim czasie lekcja sebastopolska nie wlała nam rozumu do głowy. Miejmy nadzieję, że nareszcie zrobią to wszystkie te Port Artury, Laojany i Mukdeny.

Tragiczność obecnego położenia tkwi nie w tem, że nasz główny dowódca przegrał bitwę, lecz w tem, że on, przy całej swej chęci, nie mógł jej wygrać, chociaż miał przekonanie, że w jego rękach jest pierwsza armja na świecie. Oto co dotkliwie nas boli i z tem Rosja nigdy się nie pogodzi. Oto gdzie źródło wszystkich naszych zameętów i wojen domowych. Wszyscy rozumieją, że wojna mogłaby dać inne wyniki, gdyby warunki życiowe były u nas choćby takie, jak w Japonji.

A co powiedzieć o dyplomacji, która doprowadziła do wojny? Co powiedzieć o tych ambasadorach i konsulach, których utrzymanie kosztuje tak drogo i którzy, przyglądając się przez lat dziesięć przygotowaniom wojennym Japończyków, więcej zwracali uwagi na swoje osobiste stosunki z margrabiami japońskimi, aniżeli na zbliżającą się burzę? Co powiedzieć o tej części prasy rosyjskiej, która z takim zapalem nawoływała do wojny z Japonją, jako do ratunku od nieszczęść wewnętrznych? Zuchwała zarozumiałość tej prasy, była niemniej występną od apatycznej „nieprzygotowania” do wojny naszej biurokracji.

Czytając te jeremiady prasy rosyjskiej na temat biurokracji, niepodobna oczywiście odmówić im słuszności, ale z drugiej strony nasuwa się pytanie, czy nie spóźnione one przypadkiem?

(Telegr. „Dziennika Polskiego“).

Sprawa pokoju.

Londyn. Biuro Reutersa w sprawie widoków rokowań pokojowych, donosi z Petersburga, co nasępuje: Warunki, które Rosja uważa za możliwe do przyjęcia, zostały już od dawna wyczerpująco omówione w kołach ministerjalnych, a nadto w ogólnych zarysach ustanowiono zasady, na które Rosja zgodziłaby się, gdyby się rozpoczęły rokowania pokojowe. Rokowania, przynajmniej w pierwszym stadium, zainicjowane i prowadzone będą przez czynnik, lub czynników trzecie. Przypuszczają, iż pośrednikami będą Francja i Stany Zjednoczone.

Tokio. (B. Reutersa). Wszystkie dzienniki powtarzają wiadomości pism europejskich i amerykańskich o propozycjach pokojowych i omawiając je obszernie, zapewniają, że Japonja postanowiła energicznie prowadzić dalej wojnę aż do zupełnego zwycięstwa.

Z Japonji odchodzą ciągle świeże wojaka na front, utworzone z powołanych niedawno żołnierzy.

Konfiskata okrętów.

Tokio. (Biuro Reutersa). Dnia 23 b. m. Japończycy schwytali statek „Industry”, który płynął z transportem węgla do Władywostoku.

Odwrot i pościg.

Petersburg. (Tel. wł.). Jak Ruś donosi, Japończycy dnia 29 bm. znajdowali się tylko o 30 wiorst od Charbina. Oczekują tam codziennie ataku japońskiego. Liczba Chunchuów, którzy spieszą na pomoc Japończykom, z każdym dniem rośnie. Ruś potwierdza również doniesienie o proklamacji marszałka Oyamy, iż dnia 10 kwietnia wkroczy do Charbina.

Komisja śledcza w sprawie Portu Artura.

Berlin. (Tel. wł.). Z Petersburga donoszą do *Local Anzeigera*: Ma się tu utworzyć, złożona z 10 generałów komisja śledcza w sprawie upadku Portu Artura. Oficerowie, którzy powrócili z Portu Artura, opowiadają rzeczy wprost nie do uwierzenia o

zajściach przed rozpoczęciem wojny i przed kapitulacją. Oficerowie przewidywali nagły atak floty japońskiej na Port Artura i radzili, aby port osłonięto, siatkami bezpieczeństwa, ale Aleksiejew temu się sprzeciwił. W twierdzy nie było dostatecznych zapasów amunicji. Oficerowie żądali przystania jej z Petersburga, ale odpowiadano im stamtąd, że tego nie potrzeba. Dalej podnoszą oficerowie, iż naboje były lichego gatunku, a mimo to komisja uznała je za dobre, gdyż pochodziły z fabryk, należących do rodziny carskiej.

Powszechne wzbudza zdumienie, że wszystkie te szczegóły drukuje prasa petersburska bez przeszkody.

Z caratu.

(Tel. „Dziennika Polskiego“).

Zamach na ajenta policyjnego.

Petersburg. Na rogu ulicy: Wielkiej, Morskiej i Pocztowej, jakiś człowiek strzelił z rewolweru do pewnego ajenta policyjnego.

Zgromadzenie kobiet.

Petersburg. (Tel. wł.). W Saratowie odbyło się zgromadzenie przeszło 800 kobiet, na którym uchwalono domagać się równoprawnienia z mężczyznami.

Rozruchy chłopskie.

Biriucz (gub. woroneska). Peł. ag. tel. donosi, iż tłumy chłopów rzuciły się tu na dobra książęcej Jussugowowej i poczęły je plądrować.

Bachmut (gub. jekaterynosławska). Między chłopami w Oaseno spóstrzegać się daje ruch, skierowany przeciw osadnikom niemieckim. Chłopi grożą, iż jeśli osadnicy nie odstąpią im dobrowolnie swych posiadłości, to oni przemocą je zaborą. Wczoraj w nocy odszedł tam oddział kozaków. Również i władze udały się na miejsce do wsi Oaseno.

Tyflis. Wiadomości urzędowe o rozruchach w powiecie Gori brzmią niepokojąco. Mieszkańcy gór uchodzą w doliny i przylgają się do chłopów urządzających rozruchy. Władze miejscowe są bezczynne. Chłopi poniszczili kancelarie gminne, co utrudnia zestawianie list mobilizacyjnych. W kilku miejscowościach dwory i folwarki zniszczone. Chłopi żądają od właścicieli ziemskich pism, w których zrzekają się na ich rzecz pół i lasów. Chłopi stawiają organom żądania wyłączenie polityczne.

Z Królestwa.

(Telegram „Dziennika Polskiego“).

Sprawa szkolna.

Kraków. (Tel. pryw.) Czas donosi z Warszawy, że na konferencji dyrektorów zapadło postanowienie dalszego zamknięcia szkół.

Krwawe starcie chłopów z wojskiem.

Kraków. (Tel. pryw.) Czas donosi: W Dębicy pod Włocławkiem strejkujący chłopi rzucili się z nożami na wojsko. Żołnierze dali salwę karabinową do chłopów. Wielu z nich jest zabitych i raniomych.

Rada państwa.

(Telegr. „Dzien. Polsk.“).

Z komisji budżetowej.

Wiedeń. Komisja budżetowa przyjęła na wczorajszym posiedzeniu rozdziały: cło i podatek konsumcyjny, poczem p. dr. Byk referował rozdział: stemple, taksy i należności. Mowca skarżył się na system fiskalny, domagał się reformy ustawy o należnościach i postawił rezolucję w sprawie uwolnienia od opłat wszelkich darów i fundacyj na cele dobroczynne. W końcu wyraził życzenie, aby w tych wszystkich wypadkach, w których przy kontroli wymiaru opłaty należyściowej okazał się, iż opłata ta wbrew ustawie została przypisana, odpowiednie odpisanie, ewentualnie zwrot, zarządzone zostały w drodze urzędowej.

P. Starzyński żądał wydania całej nowej ustawy o należnościach, a sprzeciwił się zatwierdzeniu całej materji przez wydanie tylko noweli.

Minister skarbu Kosel omawiał podniesienie życia cło do rozmaitych rodzajów podatków konsumcyjnych. W sprawie monopolu wódczanego zaznaczył, że w tej mierze potrzebne są szczegółowe prace przygotowawcze, co wymaga znacznych kosztów, oraz porozumienia się z Węgrami. Rząd nie może zgodzić się na zniesienie linjowego podatku konsumcyjnego. Specjalnie w sprawie Krakowa zarzut co do zaliczenia go do okręgów zamkniętych o tyle jest nieuzasadniony, iż ustawa nie łączy cechy okręgu zamkniętego z charakterem głównego miasta kraju. Lecz także i w tym względzie, minister sądzi, że znajdzie się zadowalające rozwiązanie sprawy.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Rada m. Krakowa.

Kraków. (Tel. pryw.). Rada m. Krakowa uchwalała na wczorajszym posiedzeniu przedłożyć komisji ministerjalnej, która dnia 3 kwietnia przybędzie do Krakowa, nowy projekt przekopu Wisły przez Dębinki celem zabezpieczenia miasta od powodzi. Dalej uchwalała wysłać do Wiednia liczną deputację celem energicznego domagania się wykonania ustawy o budowie dróg wodnych, oraz zniewolenia rządu do bezwzględnego rozpoczęcia budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła. Deputacja ta wyjedzie dziś do Wiednia.

Sytuacja na Węgrzech.

Budapeszt. Wraz z ministrem wojny gen. Pitreichem przybyli tu wczoraj szefowie sekcji w ministerstwie wojny: Krobatin, Klobucar i Dobricki.

Wczoraj popołudniu przybył tu także komendant marynarki admirał hr. Montecuccoli.

Budapeszt. Minister wojny Pitreich był wczoraj popołudniu na specjalnej audjencji u cesarza, poczem u ministra Lukacsza odbył

dwugodzinną konferencję z Tiszą, Montecuccolim, Krobatinem i Dobruckim.

Budapeszt. (Tel. wł.). Tematem rozmów jest przybycie tu ministra wojny gen. Pitreicha i komendanta marynarki hr. Montecuccoli'ego. Sądzą, że przesilenie ma się ku końcowi. Wczoraj odbyły się liczne konferencje polityczne. Stychać, że cesarz zdecydowany jest nadal nie czynić żadnych ustępstw na polu wojskowym w sprawie języka komendy. Z okoliczności, że wraz z ministrem wojny przybył generał Krobatin, referent w sprawie nowych armat i naczelny intendent, wnioskują, iż chodzi tu o sprawę oddania Węgrom części zamówień dla wojska, na które podczas ostatniej sesji delegacyjnej uchwalono znaczne kredyty. Jak wiadomo Węgrzy oddawna domagali się, aby im w stosunku do kwoty, oddano do wykonania odpowiednią część dostaw. Sądzą, iż o pozycję dostawcy te przyjmie jako rekompensatę za zaniechanie stawiania innych żądań. W razie przyjęcia do skutku tego układu, wybudowanyby został osobny arsenał węgierski.

Z parlamentu francuskiego.

Paryż. W Izbie deputowanych toczyła się w dalszym ciągu dyskusja nad rozdziałem Kościoła od państwa.

Senat obradował nad interpelacją Le Provota'a w sprawie notatek gen. Perana, czy podwładni mu oficerowie posyłają swych synów do zakładów, utrzymywanych przez księży, czy nie.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin. Parlament przyjął w trzecim czytaniu cały budżet.

Zbrojenie Włoch.

Rzym. (Tel. wł.). Rząd włoski po świętach Wielkanocnych zażąda kredytu w kwocie 70 milionów lirów na ufortyfikowanie północno-wschodniej granicy Włoch.

Bandyta u cesarza Wilhelma II.

Kolonia. Köln. Zlg. donosi z Tangeru: Dowódca band rozbójniczych, Rajsul, wyraził życzenie, iż chce złożyć hołd cesarzowi Wilhelmowi. Władze mu na to pozwoliły i zapewniły, że nie przedsięwzięcie przeciw niemu żadnych kroków. Rajsul przybędzie z wielkim orszakiem i przedstawi się cesarzowi Wilhelmowi w swym nowym charakterze kaida.

Niemcy i Marokko.

Paryż. (Tel. wł.). Urzędowy *Journal des Debats*, omawiając mowę kanclerza hr. Bülowa w parlamencie niemieckim, zaznacza, że mowa ta w niczem nie zmienia znaczenia głosów prasy niemieckiej, która oskarża rząd niemiecki, że zachowanie się jego w sprawie Marokka może doprowadzić do nieszczęsnej wojny.

Rewizje w Paryżu.

Paryż (Tel. wł.) *Libre Parole* donosi, że pomiędzy osobami, u których przeprowadzono rewizje domowe, znajdują się zwolennicy Combesa.

Szef bezpieczeństwa, który zarządził rewizje u nieczynnych oficerów antirepublikańskich, zabrał dokumenty, które stoją w związku z zapowiedzią księcia orleańskiego czynnej polityki przeciwko repub'ce.

Powstanie na Krecie.

Berlin. (Tel. wł.). Do zatoki Suda na wyspie Krecie przybył onegdaj oddział wojsk angielskich z dwoma działami górskimi. Przesłanie tego wojska stoi w związku z wybuchem na Krecie powstaniem.

Wiedeń. Obywatel austriacki Karol Władysław Miklaszewicz mianowany honorowym austro-węgierskim agentem konsularnym w Saffed Tiberias (Turcja azjatycka).

Budapeszt. Wczoraj odbył się tu obiad dworski, w którym wzięli między innymi udział: Szell, hr. Khuen-Hedervary i br. Banffy, natomiast usprawiedliwili swą nieobecność posłowie: hr. Apponyi, Rakovsky i Hentaller.

Zagrzeb. (Tel. wł.). Senat akademicki tutejszego uniwersytetu odpowiedział klubowi akademików żydowskich, którzy podali do zatwierdzenia statutu mającego się zawiązać stowarzyszenia studentów żydowskich, że statutów tych zatwierdzić nie może, gdyż zawierają tendencje żydowsko-narodowe.

Rzym. Wczoraj przyjął Ojciec św. pielgrzymów austriackich pod przewodnictwem biskupa z St. Pölten.

Kronika z ostatniej chwili.

Odnaczenie i mianowanie. Wiedeń. (Tel.) *Wiener Ztg.* donosi: Cesarz nadał bibliotekarzowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, drowi Karolowi Estreicherowi-Rozbierskiemu, z okazji przeniesienia go na własne żądanie w stan spoczynku, tytuł radcy dworskiego.

Minister oświaty mianował skryptora biblioteki uniwersyteckiej we Lwowie, dra Józefa Korzeniowskiego, kustoszem biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Hojny, czy obłąkany. Berlin. (Tel. wł.). Jeden z bankierów tutejszych, który niedawno odziedziczył spadek 5 milionowy, darował hrabinie Montignoso willę pod Florencją i zapisał jej rentę dożywotnią. Hrabina wezwała go do Florencji, aby mu osobiście podziękować. Bankier pojechał, ale w drodze koło Bozen, został na żądanie rodziny zatrzymany i odesłany z powrotem do Berlina. Rodzina twierdzi, że jest on umysłowo chorym.

Dział ekonomiczny.

Wiedeń 30 marca.

(Tr) Z Londynu donoszą, że dawno już nie widziano tam takiego zainteresowania się publiczności dla emisji zagranicznych pożyczek państwowych, jak obecnie przy subskrypcji na pożyczkę japońską. Przed lokalami banków przyjmujących zgłoszenia subskrypcyjne, panował taki ścis, że policja tylko z wielkim trudem utrzymywała porządek. Podobno banki londyńskie otrzymują z Francji i z Niemiec ogromne zamówienia na nowe obligi japońskie. Z samego Hamburga zamówić ich milano za 1 i pół miliona funtów szterlingów. — Na giełdzie

londyńskiej odbywa się już handel w tych niewydatych jeszcze obligacjach nowej pożyczki japońskiej i zaraz w pierwszym dniu uzyskały one aż 1 1/2%, ponad kurs emisyjny, wynoszący jak wiadomo 90 za 100.

Z Paryża donoszą, że między grupą banków francuskich a rządem tureckim przyszedł już do skutku układ o nową 100 milionową pożyczkę, z Belgradu zaś donoszą, że nowa pożyczka serbska, którą banki objąć mają po kursie 85 za 100, będzie nie 4 procentowa, jak to wczoraj doniesiono, ale 4 i pół procentowa.

— **Wiedeń** 30 marca. **Kursa giełdy wiedeńskiej.**

a) Losy procentowe: Austr. zaid. kr. z obli p. z r. 1880 3 proc. 307.—, Austr. zaid. kred. z ob. p. z r. 1889 3 proc. 305.—, Tow. żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 279.—, Węg. Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 279.—, Pożyczka serbska rem. po 100 r. 4 proc. 109.—; b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 24 75, Zaid. kred. dla h. i p. po 100 zł. 483.—, Clary 40 zł. m. k. 160.—, Pożyczka m. Insbruku 20 zł. 79.—, Losy m. Krakowa 20 zł. 86.—, Pożyczka n. Lublany 41 zł. 66 50, Oien 40 zł. 170.—, Palffy 40 zł. m. k. 175.—, Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł. 56 50, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 37.—, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 55.—, Salma 40 zł. m. kon. 220.—, Pożyczka salcburska 30 zł. 75.—, Tureckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 143 25, Losy komunalne n. Wiednia z r. 1874 535.—.

— **Berlin** 30 marca. Przy zamknięciu wczorajszej giełdy: Kredyty 214 25, Staatsbahny 142 50, Diskoni Comandit 189 25, Berlińskie Towarz. handl. 169.—, Laura 266 90, Bochum 245 50, Kolej połud. wschodnio-pruska —.—, Ruble za gotówkę 216.—, Kolej warsz.-wied. 156 75, Kolej morza Śródziemnego 88 90, Kolej Meridionalna —.—, Losy tureckie 135 50, Renta włoska —.—, Harpener' kopalnie węgla 209 60, Kolej Marienburg-Mławka —.—, Konsolidation —.—, Lombardy 16 90, Kolej Henry 117 50, Niemiecki bank narodowy 129 10, Kanada Profered 149 90, Akcje żegluga hamburskiej 159 90; Warszawa krótkie (Kurz Warschau) 215 45, Huta „Donnersmark“ 260.—.

— **Berlin** 30 marca. Austriackie banknoty 85 25, sypłus —.—.

— **Paryż** 30 marca. 4 procentowa renta 99 42, mka 30 45.

— **Frankfurt** 30 marca. Austriackie kredyty 213 60, Kolej państw. —.—, Diskonto 188 80, Laura —.—.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 30 marca 1905 roku.

HOTEL GEORGEA. Pokoje od 3 kor. Hr. J. Baworowski z Ostrowa. Hr. J. Mycielski z Przeworska. Hr. K. Roztworowski z Hrehorowa. Hr. W. Dzieduszycki z Jezupola. Hr. H. Szeliński z Kolomyi. M. Eckert z Hamburga. M. Belkiewicz z Siekierczyc. J. Siemiginowski z Jakubówki. W. Wilson z Kopyczynie. St. Czykaluk z Tarnopola. J. Kombuk z Sanoka.

HOTEL EUROPEJSKI. Br. P. Harsdorf ze Świśtelnika. P. Cwierzewicz z Rosji. W. Landesberg z Tarnopola. P. Bokalo z Komarna. J. Hałler z Krakowa. A. Kunz z Podwerbec. A. Dieł z Wiednia. Dr. Świton z Tarnopola. P. Bogdańska z Przemyśla. Dr. Chmielewski z Tarnowa. P. Koppel i O. Perko z Wiednia.

Nadesłane.

Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Sanatorium zimowe w Krynicy

w willi pod „Trzema różami”

